

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

OX2 Finland Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta. OX2 kehittää, rakentaa, hallinnoi ja omistaa uusiutuvan energian tuotantoa sekä myy uusiutuvan energian ratkaisuja. Lausunnoilla olevalla esityksellä on merkittäviä vaikutuksia myös uusiutuvan energian alaan.

Hallituksen esityksen luonnoksessa muutoksen vaikutus uusiutuvan energian investointeihin on arvioitu virheellisesti. Suuret sähkönkuluttajat solmivat tyypillisesti pitkäaikaisia sähkönostosopimuksia (PPA), jotka mahdollistavat uuden sähköntuotannon rakentamisen. Uutta sähköntuotantoa ei tyypillisesti rakenneta pelkästään pohjoismaisen sähkömarkkinan spot-hinnan varaan, vaan merkittävälle osalle sähköstä on oltava pitkäaikainen ostaja.

Suomessa on 3 800 MW:n edestä luvitettuja maatuulivoimahankkeita, jotka rakentuvat, kun sähkölle on kysyntää. Kaikkiaan maa- ja merituulivoimaa on suunnitteilla yli 100 000 MW:n ja aurinkovoimaa yli 20 000 MW:n edestä. Suomen tuulivoiman kokonaiskapasiteetti on tällä hetkellä reilut 8 300 MW, joten kasvupotentiaali on merkittävä. (Lähde: Suomen uusiutuvat ry).

Lähivuosina datakeskusten ennakoidaan olevan sähkönkulutuksen kasvun – ja samalla siis uusien sähköntuotantoinvestointien – ajureita. Tämä ei heikennä Suomen mahdollisuuksia houkutella muita sähköä kuluttavan teollisuuden investointeja. Lisää tuuli- ja aurinkovoimahankkeita luvitetaan jatkuvasti, ja Suomella on hyvät edellytykset hallituksen kaavailemaan puhtaan sähköntuotannon tuplaamiseen.

Harppaus kahden sähköveroluokan välillä on niin merkittävä, että se nostaisi datakeskusten sähkönoston kustannuksia n. 50 %, jos sähkö tuotetaan maatuulivoimalla. Tällä on väistämättä myös vaikutus tuuli- ja aurinkovoimainvestointien toteutumiseen etenkin lähivuosina, jolloin talouteen kaivattaisiin kipeästi piristymistä.

Ilmastönäkökulmasta on myös tärkeää, että datatalouden investoinnit sijoittuvat sinne, missä uusiutuvaa energiaa on saatavilla.

Suurina sähkönkuluttajina datakeskusten sijoittumisella ja kulutusprofiililla on merkitystä sähköjärjestelmän kannalta. Hallituksen esitys olettaa datakeskusten sähkönkulutuksen olevan varsin joustamatonta. Sähkön hinnanvaihtelu kuitenkin ohjaa luonnostaan myös datakeskusten kulutusta joustavaksi. Kaiken sähkönkulutuksen joustavuuden kannusteita on tärkeää kehittää ja vahvistaa.

Siirtoverkkoihin kohdistuvan paineen ja kustannusten vuoksi sähköntuotanto ja -kulutus kannattaa sijoittaa mahdollisimman lähekkäin. Tässä suhteessa viime kuukausien uutiset keskiseen ja pohjoiseen Suomeen suunnitelluista datakeskuksista ovat erityisen tervetulleita. Valmisteilla oleva sähkömarkkinalain uudistus mahdollistaa myös erillisen linjan voimalaitoksesta suoraan datakeskukseen.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen esityksen vaikutukset selvitetään perusteellisesti ja vaihtoehdot sekä ajoitus punnitaan huolella ennen kuin näin merkittävän muutoksen kanssa edetään. Yllättävällä suunnanmuutoksella on vaikutusta mielikuvaan Suomen investointiympäristön ennakoitavuudesta paljon datakeskussektoria laajemmin.

Kilpi Lyydia
OX2